

Petäjäskoski-Nuojuankangas 400 + 110 kV voimajohto
Ympäristövaikutusten arviointiselostus, liite 4.

YVA-ohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteet ja niiden huomioiminen selostuksessa

Lausunnon tai mielipiteen antajat

Air Navigation Services Finland
lin kunta
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapin maakuntamuseo
Luonnonvarakeskus
Metsähallitus, Luontopalvelut
Museovirasto
Oulunkaaren ympäristölautakunta
Oulun kaupunki, yhdyskuntalautakunta
Oulun kaupunki, ympäristötoimi
Paliskuntain yhdistys
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriympäristö
Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Simon kunta
Suomen metsäkeskus
Säteilyturvakeskus
Traficom
Tornionlaakson museo
Väylävirasto
24 yksityishenkilöä tai yksityishenkilöiden ryhmittymää

Alla esitettävät lausunnot ovat **lyhennelmiä**, lähinnä toimenpiteitä vaativat kohdat, alkuperäisistä lausunnoista. Niiden huomioiminen arviointityössä on esitetty alla taulukoituna kohta kohdalta.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Air Navigation Services Finland Oy ANS Finland antaa ilmailulain mukaisia lausuntoja lentoesteistä lentoesteluvan hakemista varten. Lausunnossa otetaan kantaa kohteen mahdollisiin vaikutuksiin lentoturvallisuuteen sekä lentoliikenteen sujuvuuteen.	Selostuksessa on esitetty hankkeen vaatimat luvat ja ilmoitukset sekä voimajohdon suhde korkeusrajoituksiin.
lin kunta Voimajohdon sijoittuminen Petäjäskoski-Isokangas -voimajohdon yhteyteen on suotuisampaa. Uusiin maastokäytäviin sijoittuvat vaihtoehdot ovat perusteltuja mm. suojelualueiden ja pohjavesialueisiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi. Niiden osalta tulee tehdä vaihtoehtotarkastelua tunnistettuja vaikutuksia koskien. Vuorovaikutus voimajohdoreitin maanomistajien sekä muiden osallisten kanssa on tärkeää huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.	Selostusvaiheessa voimajohdolle on muodostettu uusia vaihtoehtoisia reittejä, joiden ympäristövaikutuksia on arvioitu. YVA-menettelyn aikainen vuorovaikutus on kuvattu selostuksen luvussa 2.3. Fingridin yhteydenpito maanomistajiin hankkeiden jatkosuunnittelussa on kuvattu kohdassa 2.3.
Lapin ELY-keskus Lapin ELY-keskus pitää perusteltuna Runkauksen länsipuolitse esitettyä poikkeamaa luonnonsuojelualueen arvojen turvaamiseksi. Lapin ELY-keskus yhtyy YVA-ohjelmassa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia Natura-arviointeja ei tarvitse laatia Lapin ELY-keskuksen alueen Natura-alueista. Simojoen yleiskaavaa ollaan muuttamassa, johtokäytävälle sijoittuva erityisalue muuttuu sähkölinjaksi. Kaivuutöiden vaikutukset kuvattava etenkin pohjavesialueiden reunassa. Vammavaaran kallioalueeseen ja tuuli- ja rantakerrostumaan kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida tarkemmin selostusvaiheessa. Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset tulee esittää riittäväällä tavalla sekä täsmentää hankkeen suhde nykyiseen tieverkkoon. Lausunnossa on tuotu esiin täsmennyksiä lainsäädännön, lupa-asioiden sekä väyläalueilla toimimiseen liittyvistä ohjeista. Jaatilansaaren kylä, Kemijokivarren vanha asutus sekä Simojokivarren kulttuurimaisema edustavat laajaa kulttuurimaisemakokonaisuutta. Maisemavaikutusten arviointiin ja lieventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.	Kaavoituksen tiedot on päivitetty selostusvaiheessa toukokuun 2021 tilanteen mukaiseksi. Vaikutukset pohjavesialueisiin on kuvattu luvussa 15 ja vaikutukset maa- ja kallioperän arvokkaisiin kohteisiin on kuvattu luvussa 14. Liikenneväyliin liittyvien kuvausten virheet ja puutteet on korjattu esitetyllä tavalla luvuissa 1.4 ja 8. Maisemavaikutukset on kuvattu luvussa 12 käsittäen mm. lausunnossa mainitut kohteet. Maisemahaittojen ehkäisy- ja lieventämismahdollisuudet on kuvattu selostuksen luvussa 12.6.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Lapin liitto Arviointiohjelman kappaleessa 5.3.1 Lapin maakuntakaavoitus maakuntakaavatilanne on tuotu hyvin esille. Esitetty voimajohtoreitti sijoittuu pääosin Lapin maakuntakaavoissa osoitetun olemassa olevan voimajohdon rinnalle. Arviointiohjelmassa esitetyt poikkeamiset nykyisestä voimajohdon linjauksesta ovat perusteltuja. Lapin liiton virastolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.	Lausunnonssa ei ole ympäristövaikutusten arviointiin vaikuttavia kohtia
Lapin maakuntamuseo Arviointiohjelmassa tunnistetaan muinaisjäännösten maankäytölle asettamat ehdot ja lainsäädäntö (muinaismuistolaki 295/1963) sekä johtoalueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat tällä hetkellä tunnetut kiinteät muinaisjäännökset. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on riittävällä tavalla tunnistettu ja suunniteltu kulttuuriympäristöihin kohdistuvien vaikutusten arviointimenetelmät ja -tavat.	Lausunnonssa ei ole ympäristövaikutusten arviointiin vaikuttavia kohtia
Luonnonvarakeskus Kanalintujen esiintymistä ja runsautta olisi hyvä selvittää myös riistakolmioiden kesälaskentatulosten avulla tai tehdä kanalintujen linjalaskennat kesällä. Soidinpaikkojen sijainnit tulee ottaa huomioon reitin sijoittelussa. Poronhoitoalueen ulkopuolella suunnitellun voimajohtoalueen läheisyydessä on susireviirejä, joita ei ole huomioitu suunnittelussa. Suurpetojen esiintymistä ja runsautta olisi hyvä tarkastella suhteessa voimalinjareitistöön.	Sekä kanalintujen että suurpetojen esiintymistä voimajohtoreiteillä on tarkasteltu perustuen Luonnonvarakeskuksen aineistoihin alueellisella tasolla sekä riistakolmiotietoihin. Nämä aineistot arvioitiin riittäviksi nyt tarkasteltavan hanketyypin vaikutusten luotettavaksi arvioimiseksi.

Metsähallitus, Luontopalvelut

Metsähallituksen Luontopalvelut yhtyy ohjelmassa esitettyihin näkemyksiin Natura-arviointien tarpeesta ja tulee antamaan Rimpijärvi-Uusijärven Natura-arvioinnista lausunnon alueen haltijana.

Liitteestä 4 näyttää puuttuvan linnustotietoja lin ja Oulun kuntien rajan tuntumassa kuvaava kohdekartta 4. Kartan alueelle sijoittuu salassa pidettävän lajin pesäpaikkoja. Metsähallitus edellyttää, että näiden sijainti ja vaikutukset ko. lajin pesintään huomioidaan arvioinnissa.

Arppeenlammen kohdalla MH on suositellut linjaamista lammen pohjoispuolelta, mikä olisi uhanalaisten lajien kannalta parempi ratkaisu. Metsähallitus edellyttää, että YVA-menettelyyn sisällytetään vaihtoehtoisen linjauksen hakeminen Simon pohjoisosassa Runkauksen luonnonpuiston länsipuolelta ja edelleen siitä koillisen suuntaan. Nyt esillä ollut linjausvaihtoehto ei ole ko. alueella riittävästi muuta maankäyttöä huomioon ottava. MH esittää, että voimajohtoalue siirretään pohjoisempana olevalle kunnanrajalle, joka muodostaa olemassa olevan maastokäytävän. MH mielestä voimajohtolinjaus ei ota riittävästi huomioon virkistyskalastusyrittäjän vuokra-alueita, vaan linjaus sijoittuu liian lähelle.

Simon pohjoisosassa Arppeenlammesta pohjoiseen olevalla valtionmaa-alueella esitetty linjaus kulkee usean monimuotoisuuden kannalta arvokkaan luontokohteen ja niiden sisältämien uhanalaisten lajiesiintymien läpi. Kaikkia kohteita ei liene tunnistettu maastokartoituksessa, koska niitä ei esitetä hankkeen liitekartoilla. Suunniteltu rakentaminen heikentää arvokkaita ominaispiirteitä. Luontokohteet muodostavat ns. alue-ekologisen verkon ja esitetty leveä voimajohtoalue pirstoo niiden välisiä metsällisiä yhteyksiä, mitä on syytä välttää hankkeen jatkosuunnittelussa. Samalla alueella linjaus pirstoo tarpeettomasti Lintulammenkankaasta pohjoiseen olevaa yhtenäistä valtionmaa-alueita, kun vaihtoehtoinen linjauskin on löydettävissä.

Uhanalaisten kasvilajien havaintopaikat on esitetty pisteinä, vaikka ne voivat olla laajojakin. Tulisi tarkistaa lähellä voimajohtoa sijaitsevien esiintymien laajuus, jotta voidaan varmistua siitä, ettei suunnitellulla johtoalueella ole uhanalaisten kasvilajien esiintymiä.

Kaikki tiedossa olevat salassa pidettävien lajien pesäpaikat on huomioitu arvioinnissa.

Metsähallituksen esityksestä voimajohtoreitille on muodostettu uusi vaihtoehtoinen reitti (Runkausvaara läntinen), joka kiertää Arppeenlammen sen pohjoispuolelta, kuntarajaa myötäillen.

Metsähallitukselta on uudelleen pyydetty aluetta koskevat luontotiedot, joihin lausunnossa on viitattu. Vaihtoehtoisten reittien vaikutukset on esitetty selostuksessa osa-alueittain.

Uhanalaisten kasvilajien esiintymät on esitetty pisteinä erotettavuuden takia. Ko. esiintymät on inventoitu ja rajattu esiintymän laajuuden mukaan maast selvitysten yhteydessä siltä osin, kun esiintymät sijoittuvat voimajohtoon vaikutusalueelle.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
MH toivoo aktiivista vuoropuhelua Fingridin ja Lyypäkin tuulivoimapuiston toimintojen kanssa.	Lyypäkin tuulivoimapuiston toimijoiden kanssa on käyty vuoropuhelua, eikä sen perusteella päädytty tarkistamaan nyt tarkasteltavan Fingridin hankkeen johtoreittiä. Hankkeen suunnittelu on vasta alussa.
Museovirasto Alueelliset vastuumuseot vastaavat toimialueidensa asian- tuntijatehtävistä. Jatkossa asiaan liittyviä aineistoja ei tar- vitse lähettää Museovirastoon.	Lausunnossa ei ole ympäristövaikutus- ten arviointiin vaikuttavia kohtia.
Oulunkaaren ympäristölautakunta Suunniteltu voimajohto sijoittuu alle 100 m etäisyydelle yh- teensä kolmesta lin kunnassa sijaitsevasta vakituisesta asuinrakennuksesta. Hankkeen turvallisuudesta ko. asuin- rakennuksissa ja niiden pihossa tulee pyytää lausunto Sä- teilyturvakeskukselta. lin kunnan valvontalautakunta on myöntänyt yksityishenki- lölle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan lentopai- kan toiminnalle lin kunnan Olhavan kylässä tilalla Koskela RN:o 139-402-26-40. Voimajohto tulee sijoittaa siten, että siitä ei aiheudu haittaa lentopaikan toiminnalle. Voimajohdon rakentamisesta ja käytöstä muulle maankäy- tölle ja alueen kiinteistöjen ja rakennusten omistajille aiheu- tavat haitat ja arvonalenemat tulee korvata täysimääräisinä. On harkittava linjan siirtämistä vanhan linjan länsipuolelle Oijärventien ja Olhavajoen kohdalla.	Säteilyturvakeskus on lausunnonanta- jana YVA-menettelyssä. Lentopaikka on huomioitu selostusvai- heessa muodostetuissa uusissa johto- reittivaihtoehtoissa. Fingridiä ei ole kuultu, kun kentän toiminnalle on an- nettu lupa. Korvauskäytäntö perustuu lunastusla- kiin. Lunastuskorvauksista ei päättä Fingrid, vaan puolueeton lunastustoimi- kunta. Lunastusmenettelyä voimajohto- hankkeessa on kuvattu selostuksessa kohdassa 3.2. Kyseisessä kohdassa on selostusvai- heessa muodostettu uusi vaihtoehtoi- nen reitti, joka sijoittuu nykyisen voima- johdon länsipuolelle.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Oulun kaupunki, yhdyskuntalautakunta Hankkeen jatkosuunnittelussa toivotaan käytävän laajaa vuoropuhelua vaikutusalueen asukkaiden, maanomistajien ja yhdistysten kanssa sekä ympäristövaikutusten arvioimiseksi että haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Arviointiselostuksessa tulisi kiinnittää huomiota voimajohto-hankkeen sekä suunnitellun tuulivoimarakentamisen sähkönsiirron yhteisvaikutusten arviointiin haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Esitetään, että erityisesti hankkeen maisemavaikutusten havainnollistamiseen panostettaisiin riittävästi ja havainnekuvia laaditaan kaikkien merkittävien jokien ylityksien sekä kaikkien kylämaisten alueiden läheisyydestä. Lisäksi hankkeen vaikutukset hiilinieluihin tulee esittää koko hanketta tarkemmalla tasolla alueellisesti ja havainnollisella tavalla.	Vuorovaikutusprosessi on kuvattu osana voimajohtohankkeen etenemistä luvussa 2.3. ja liitteenä 7. Liittyminen muihin hankkeisiin ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on esitetty selostuksen luvussa 20. Maisemavaikutukset on kuvattu selostuksen luvussa 12. Selostuksessa on havainnekuvat kahdeksasta kohteesta, jotka edustavat lausunnossa painotettuja kohteita. Ilmastovaikutukset on kuvattu luvussa 6 peilaten valtakunnallisiin ja alueellisiin ilmastotavoitteisiin.
Oulun kaupunki, ympäristötoimi Ympäristötoimi pitää tärkeänä, että erityisesti loma- ja asuinrakennusten läheisyydessä tutkitaan huolellisesti haittojen lieventämismahdollisuudet ja selvitetään mahdollisuuksien mukaan myös yhteispylväiden käyttö jokien ylityksissä (erityisesti Pankinahossa).	Vaikutukset ihmisiin ja terveyteen lieventämismahdollisuuksineen on kuvattu luvussa 8. Tässä hankkeessa suunnitellaan 400+110 kilovoltin voimajohtoa yhteispylväsrakenteella, eikä sitä ole mahdollista rakentaa ilman nykyisen johtoalueen leventämistä.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Paliskuntain yhdistys Vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Lähtökohdaksi tulee ottaa alueiden nykyinen merkitys elinkeinolle. Arvioinnissa tulee selvittää rakennelmien ja toiminnan vaikutukset porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön, poronhoitotöihin (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit jne.) ja rakenteisiin (erotusaidat, laidunkiertaidat ym.). YVA-menettelyssä tulee arvioida yhteisvaikutukset tiedossa olevien hankkeiden kanssa, kuten Pyhänselkä-Keminmaa-voimajohdon, kanssa. Arvioinnin tulee olla riittävän yksilöityä, juuri tätä hanketta koskevaa niin että esimerkiksi kartoista käyvät ilmi tekstissä käsiteltyjen aitapaikkojen nimet, joihin vaikutuksia arvioidaan olevan. Myös mahdollisia porojen kuljetus- ja muita kulkureittejä voi olla tarpeen selvittää tarkemmin, mikäli hankealue sijoittuu lähelle erotusaitapaikkoja. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen kuin toiminnan aikaisiakin vaikutuksia. Menettelyssä tulee etsiä konkreettisia ratkaisuja haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä paliskuntien kanssa. Myös rakentamisen ajoituksesta on syytä sopia, jos alueella on vasoma-alueita tai poronhoidon toimintaa (vasanmerkintä tai erotukset). Paliskuntiin on todennäköisesti syytä olla yhteydessä muutenkin kuin neuvotteluissa ja selvittää tarkemmin poronhoidon alueiden käyttöä hankealueen lähiympäristössä ja hankkeen vaikutuksia siihen.	Paliskuntain yhdistyksen ylläpitämän paikkatietoaineiston ja siihen konsultille tiedoksi saatettujen (kaksi poronhoitolain mukaista neuvottelua, lausunto-pyynnöt, suorat tietopyynnöt) lisäysten mukaiset rakenteet nimineen on kuvattu kartoilla. Aineistosta saatavilla ollut ja em. tavoilla päivitetty kulkureittitieto on myös kuvattu selostuksessa (luku 11). Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu rakentamis-, käyttö- ja purkuvaiheessa eli koko hankkeen elinkaaren ajalta. Selostuksessa esitetään haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen luvussa 11.5. mukaan lukien rakentamisen ajoittaminen. Neuvottelujen lisäksi paliskuntiin on oltu yhteydessä selostusvaiheessa.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Pohjois-Pohjanmaan liitto Suunnittelussa olevat voimajohdot ovat esitetty maakunta-kaavassa YVA-ohjelmaluonnoksen sisällöstä poiketen. Maakuntakaavassa on osoitettu myös tarkasteltavaan voimajohtoreittiin nähden poikittain asettuvia tuulivoiman yhteystarpeita. Pohjois-Pohjanmaan liitto on saanut asukaspalautetta koskien arviointiohjelman itäisen vaihtoehdon voimajohtoreitin sijaintia Siuruanjoen ylityksen kohdalla Hirsiniemessä. Palautteenantajan näkemyksen mukaan linja kulkee liian lähellä asuinkäytössä olevaa kiinteistöä. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin haastavissa jokien ylityskohdissa sekä yleisesti luonnonympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin.	Kaavoitusmerkinnät on korjattu esitetyn mukaisesti selostuksen luvussa 7. Siuruanjoen kohdalle on selostusvaiheessa muodostettu uusi läntinen vaihtoehto etäämmäksi asutuksesta Hirsiniemen kohdalla. Itäinen vaihtoehto on YVA-ohjelman mukainen. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu selostuksen luvussa 8 ja 9 ja luonnonympäristöön kohdistuvat vaikutukset luvuissa 14–19.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys

Lintujen pesimäaika on otettava huomioon etenkin tulevaisuuden voimalinjan pystytystöissä.

Läntinen vaihtoehto Viitajärvi-Pyhänselkä -voimajohdon rinnalla Hervasta Röntänniemeeseen olisi suunnitelluista voimajohdon linjauksista linnustovaikutuksiltaan hankalin. Jos tähän linjaukseen päädytään, on rakentaminen toteutettava niin, että voimajohdot varustetaan lintupalloilla tai heijastimilla kaikilla avosuo-osuuksilla ja mikäli mahdollista, tutkittava arvokkaimpien lintualueiden kiertämistä.

Pikku Orastinjärven lähistön suoalueilla olisi tutkittava avosuot kiertävää teknistä vaihtoehtoa ja vähintään merkittävä voimajohto lintupalloin tai heijastimin.

Voimajohdon varustaminen lintupalloilla tai heijastimilla olisi tarpeen kaikissa Lakeistorvimaan, Röntänniemen ja Röntänjalan avosuokohdissa sekä Kusisuon Natura-alueen itä- ja kaakkoispuolisilla avosoilla.

Lisäksi PPLY vaatii, että läntisen vaihtoehdon linnustovaikutuksia selvitetään huolellisemmin, eikä vain vetoamalla aiempaan voimajohtohankkeen Viitajärvi-Pyhänselkä YVA-menettelyn yhteydessä v. 2017 kerättyyn aineistoon, joka on linnustoselvitysten osalta todettu puutteelliseksi mm. yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä.

Hervan ja Arkalan välin itäinen vaihtoehto: Ison Pihlajasuon kohdalla olisi syytä selvittää tämän alueen maankäyttö ja jos alue säilyy lintukosteikkona, Ison Pihlajasuon länsipuolelle voisi suunnitella alueen kiertävän teknisen vaihtoehdon reitin.

Yhteisen maastokäytävän osuudelle Arkalasta Nuojuankaalle PPLY esittää teknistä vaihtoehdoreittiä Ison Heinäsuon ja Isonkankaansuon länsipuolelta esimerkiksi

Rakentaminen pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan talvella, jolloin maan kantavuus on hyvä ja maastossa liikkumisen vaikutukset maaperään jäävät vähäisiksi. Tällä vältetään myös linnuston pesinnän häirintä.

Läntisellä vaihtoehdolla ei ole otettu tarkasteluun vaihtoehtoisia reittejä, koska voimajohtojen sijoittaminen nykyisten yhteyteen on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista. Voimajohtojen hajauttaminen eri maastokäytäviin aiheuttaa laajempia vaikutuksia kuin nykyisen rinnalle sijoittaminen myös linnuston kannalta.

Selostuksessa on osoitettu alueet, joissa voimajohto merkitään lintupalloin tai vastaavin merkinnöin. Tässä on huomioitu kyseiset kohteet.

Arviointi perustuu läntisen vaihtoehdon osalta päivitettyihin tietoihin alueiden linnustosta. Varsinaisia linnustoselvityksiä ei katsottu tarpeelliseksi laatia huomioiden käytettävissä olevat linnustotiedot, hanke ja sen vaikutusmekanismit.

Iso Pihlajasuon kohdalla ei tarkasteluun otettu aluetta kiertävää vaihtoehtoa, koska ympäröivä maankäyttö (tuulivoima) ei mahdollista voimajohtoreitin sijoittamista lännemmäksi.

Isokankaansuon kohdalla voimajohdolle on selostusvaiheessa muodostettu uusi läntinen vaihtoehto perustuen

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Kiimaharjun, Lamiakankaan, Patamaan, Kivikkoharjun ja Makkaraharjun länsipään kautta, huomioiden Isokankaan länsipään vedenottamo. PPLY esittää erikseen huomioitavaksi tietyt nimetyt avosuo- ja vesistökohteet, joiden kohdalla voimajohto on varustettava lintupalloilla tai heijastimilla.	Isokankaansuon luontoarvoihin. Itäinen vaihtoehto on YVA-ohjelman mukainen. Lintumerkinnöin on osoitettu pääosa esitetyistä kohteista. Pienialaisille, kuiville avosoille tai pellolle ei lintumerkintöjä ole suunniteltu. Muutoin lausunnossa esitetyt kohteet on esitetty merkittäviksi sekä lisäksi muut arviointityössä esiin nousseet kohteet.
Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriympäristö -	Lausunnossa ei ole ympäristövaikutusten arviointiin vaikuttavia kohtia.
Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia Muinaisjäännösrekisteri täydentyy koko ajan, on suositeltavaa mainita päivämäärä, milloin tiedot rekisteri on otettu. Hankkeessa on tehty arkeologinen selvitys. Raportti tulee valmistuttuaan toimittaa alueellisille vastuumuseoille, jotta voidaan arvioida noudattaako raportti arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita ja jotta raportin tiedot voidaan viedä muinaisjäännösrekisteriin mahdollisimman pian, jolloin esimerkiksi uusien kohteiden muinaisjäännöstunnukset olisivat käytettävissä jo YVA-selvitystä laadittaessa.	Rekisteritietoihin on selostuksessa lisätty poimintapäivämäärä. Raportit on toimitettu alueellisille vastuumuseoille.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Pohjavesialueille mahdollisesti sijoittuvien happamien sulfaattimaiden mahdollisuus reittiä rakennettaessa on syytä tuoda selkeästi suunnittelun edetessä ja selostuksessa esille. Karttatarkastelun mukaan näyttäisi siltä, että Pitämkankaan – Päisynkankaan ja Isokankaan pohjavesialue sijoittuisi alueelle, jolla voi sijaita myös happamien sulfaattimaiden mahdollisuus. On syytä huomioida rakentamisaikaisen pohjavesivaikutusten mahdollisuus esim. onnettomuustilanteissa ja vaikutusten ennalta ehkäisy. Etenkin alueilla, joilla asutus on lähellä linjaa, on syytä pyrkiä esittämään sähkömagneettisten kenttien muodostuminen näille alueille havainnollisesti kaavioina tai karttoina, johon asuinrakennusten sijoittuminen on merkitty. On syytä tuoda esille tarkemmin, miksi voimajohtojen sähkökenttien raja-arvoihin STM:n asetusta (1045/2018) ei sovelleta. Koronaäänen kuuluvuusalue on syytä esittää kartalla, johon on merkitty lähimmät asuin- ja lomakiinteistöt. On syytä arvioida, miten haittojen lieventämisessä ja ehkäisemisessä otetaan tarpeen mukaan huomioon myös pylväiden sijoittelun vaikutus asutukseen.	Happamien sulfaattimaiden todennäköisyys ja mahdolliset vaikutukset on esitetty selostuksen luvussa 14.4.3. Isokankaan läntinen ja itäinen tekninen reittivaihtoehto sijoittuvat osin Isokankaan pohjavesialueelle. Vaikutukset pohjavesiin on kuvattu koko hankkeen elinkaaren ajalta (rakentaminen, käyttö ja purkaminen) luvussa 14. Sähkömagneettiset kentät on kuvattu poikkileikkauskaavioina valituista esimerkkikohteista selostuksessa luvussa 9. STM:n asetusta ei sovelleta, koska sähköturvallisuuslaissa ja sen nojalla säädetään voimajohdoille vaatimuksia, jotka rajoittavat sähkökentän voimakkuuden voimajohtojen läheisyydessä turvalliselle tasolle. Kantaverkon 400 kilovoltin voimajohdon alla sähkökentän voimakkuudet ovat enimmillään 10 kV/m. Koronaäänen kuuluvuusaluetta ei voi määritellä, vaan lähtökohtana arvioinnissa on koronamelun suhde valtioneuvoston päätökseen melun ohjearvoista. Koronaääni ei ylitä ohjearvoja, mutta se voidaan kokea häiritseväksi voimajohdon välittömässä läheisyydessä. Hankkeen ihmisille ja terveydelle aiheuttamien haittojen ehkäiseminen ja lieventäminen on kuvattu selostuksen luvussa 9.6.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Simon kunta Fingrid Oyj:n tulee huomioida suunnittelussa meneillään oleva Simon kunnan kaavoitusprosessi, Simojoen yleiskaava.	Kaavoitustilanne on selostuksessa kuvattu toukokuussa 2021 saatavillaan olleen aineiston mukaisesti.

Suomen metsäkeskus

Suomen metsäkeskus, joka toimeenpanee metsälainsäädäntöä ja lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti edistää elinkeinotoimintaa ei ole tiettävästi saanut kutsua neuvotteluun eikä seurantaryhmään.

Ohjelmassa ja laadittavassa arviointiraportissa on syytä varmistaa kauttaaltaan metsämaa -käsitteen täsmällinen käyttö.

Metsätalouden elinkeinovaikutusten arvioimiseksi pinta-alatiedon lisäksi tulisi pyrkiä arvioimaan hankkeen vaikutus puuntuotokseen käyttäen todellista paikkatietoa. Varsinaisen linja-alueen lisäksi on tarpeen paikkatietoa hyödyntäen esittää arvio ohjelmassa mainituista muista metsätalouden harjoittamiseen aiheutuvista haitoista, joita ohjelmassa on kuvattu. Vaikutukset maankäyttöön ja metsätalouteen voivat tilakohtaisesti maanmenetyksinä ja pirstoutumisena olla merkittäviä. Erityisesti näissä tilanteissa on jatkosuunnittelussa varmistettava, että linjauksessa ja pylväiden sijoittelussa näitä haittoja minimoidaan.

Suomen metsäkeskuksen hallinnoimaa metsä ja luontotietoa on käytettävissä kasvillisuus- ja luontotyyppien kartoitusta varten avoimena metsätietona yksityismailta. Sitä hyödynnettäessä on syytä tiedostaa, että avoimesta tiedosta löytyvien metsälain 10§-kohteet ja muu luontotieto on tarkemmassa suunnittelussa syytä tarkistaa maastossa. Linjauksen aiheuttama metsäalueiden pirstoutuminen voi haitata myös talousmetsien luonnonhoidon vaikuttavuutta ja niiden luontoarvojen kehittymistä, Tätä näkökulmaa ei ole ohjelmassa mainittu.

Ohjelmassa esitetään, että "vaikutukset hankkeen aiheuttamaan hiilivaraston ja -nielun muutokseen arvioidaan määritelmällä hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin (hiilinielu) määrä. Arvioinnissa huomioidaan kasvupaikan vaikutus hiilinieluihin. Reunametsien hiilensidontapotentiaalia hankkeen elinkaaren aikana arvioidaan." Arviointi on tärkeää, koska metsämaan poistuva hiilinielu on metsäkatoa, jota tulisi korvata metsityksillä.

Aineistoviittauksessa olevan maininnan "Metsäkeskusten" tilalle on tarpeen korjata "Metsäkeskuksen".

Suomen metsäkeskus kutsuttiin seurantaryhmään selostusvaiheessa.

Metsämaa- ja metsätalousmaa-käsitteiden käyttö on tarkistettu arviointiselostuksessa.

Vaikutukset metsätalouteen on kuvattu selostuksen luvussa 8. Hankkeen vaikutuksia puuntuotokseen ei ole erikseen tarkasteltu. Puuston poistuma kuutiometreissä perustuen nykyisiin tietoihin puustosta on laskettu osana ilmastovaikutusten arviointia. Muita haittoja on tarkasteltu kiinteistöjen pirstoutumisen kannalta yleisellä tasolla.

Kohteita on tarkistettu maastossa sellaisten kohteiden osalta, jotka lähtötietojen perusteella ovat potentiaalisia uhanalaisia luontotyyppejä. Näitä ovat erityisesti korvet ja lähteiköt.

Hiilinielupoistuma sekä hankkeesta ilmastolle aiheutuvien haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen on esitetty selostuksen luvussa 6.

Korjattu kuten esitetty.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Säteilyturvakeskus Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi STUK suosittelee uusien 400 kV ja 110 kV voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi 0,4 µT voimajohtojen lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa esittää ei säteilyturvallisuussyistä ole voimajohtojen rakentamiseen arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.	Sähkö- ja magneettikenttien vaikutukset on arvioitu luvussa 9 ja esille on tuotu tähän liittyvät epävarmuudet.
Traficom Suunniteltavan linjauksen pohjoispää, Petäjäskoski, sijoittuu alle 45 km päähän Rovaniemen lentoasemasta. Ilmailulain 158 §:n toinen momentti edellyttää lentoesteluvan hankkimista uusille esteille, joiden korkeus ylittää 30 metriä maanpinnasta silloin, jos etäisyys lentoaseman mittapisteen on alle 45 km. Traficomille toimitettavaan lupahakemukseen on liitettävä ANS Finlandin lausunto esteistä.	YVA-selostuksessa on esitetty voimajohdon suhde lentoasemiin luvussa 8.5.4.
Tornionlaakson museo Maisemaa ja kulttuuriympäristöä käsittelevässä alaluvussa tunnettujen muinaisjäännösten luettelossa tulisi lukea kahden muinaisjäännöksen sijaitsevan Simossa eikä Oulussa. Arkeologisen selvityksen raporttia ei ole tämän lausunnon antamiseen mennessä vielä toimitettu alueelliseen vastuumuseoon, minkä vuoksi voidaan todeta, että ohjelman sisältämä listaus arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ei ole ajantasainen. Raportti tulee toimittaa vastuumuseoille heti sen valmistuttua, jotta tiedot saadaan päivitettyä muinaisjäännösrekisteriin. Tiedot mahdollisista uusista kiinteistä muinaisjäännöksistä ja aiemmin tunnettujen kohteiden mahdollisesti tarkentuneista tiedoista tulee tämän jälkeen ottaa huomioon myös YVA-selvityksessä.	Korjattu selostukseen kuten esitetty. Selostuksessa on esitetty arkeologisten inventointien tulokset. Arkeologisten selvitysten raportit on toimitettu vastuumuseoille.
Väylävirasto Vaikka suunniteltu voimajohto ei sijoitu rautatiealueelle, Väylävirasto huomauttaa, että YVA-ohjelma sisältää ratalain osalta vanhentunutta tietoa. Väylävirasto muistuttaa, että voimajohdon myöhemmässä suunnittelussa on noudatettava Väyläviraston Sähkö- ja telejohdot ja maantiet -ohjetta.	Selostukseen on päivitetty ajantasainen tieto ratalaista. Saatettu tiedoksi suunnittelua varten.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Yksityishenkilö: Suunnitelman itäinen linjaus Herva - Arkala haittaa huomattavasti metsätalouden harjoittamista omistamamme tilan alueella. Esitämme itäisen linjauksen hylkäämistä ja linjan rakentamista läntisen vaihtoehdon mukaisesti nykyisten linjojen yhteyteen.	YVA-menettelyssä tarkastellaan hankevaihtoehtoja sekä arvioidaan niiden ympäristövaikutukset. Päätös valittavasta hankevaihtoehdosta tehdään arviointimenettelyn jälkeen.
Yksityishenkilöt: (2 muistutusta) Kannatamme ensisijaisesti läntistä vaihtoehtoa. Mikäli päädytään itäiseen vaihtoehtoon, vaadimme että linjauksissa hyödynnetään esitettyä enemmän jo olemassa olevaa voimajohdon maastokäytävää lijoen etelä -ja pohjoispuolella. Vastustamme ehdottomasti Petäjäskosken-Nuojuankaan voimajohdon itäistä reittivaihtoehtoa tilamme kautta.	Voimajohtoreittiä on tarkistettu lijoen pohjoispuolella siten, että voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle Lankkumaan tuntumaan, josta voimajohto erkaneeko kohti luodetta. Reittimuutos on esitetty selostuksen luvussa 4.4. lijoen eteläpuolella voimajohtoa ei ole mahdollista sijoittaa pidemmältä nykyisen voimajohdon rinnalle tuulivoima-alueista johtuen.
Yksityishenkilö: Ylikiimingin Joloskylän kohdalla linjauksen siirtäminen noin 6 km itään Oulu-Pudasjärvi kunnanrajan läheisyyteen mahdollistaisi maastokäytävän vetämisen valtionmaille. Tämä vähentäisi paljon yksityisille maanomistajille koituvaa taloudellista ja henkistä mielipahaa ja luulen että vähentäisi hankkeen vastustamista.	Valtionmaata on paloina etäällä idässä, ja etelämpänä valtionmaat ovat pääasiassa suojelualueita. Kokonaisuudessaan siirto lisäisi huomattavasti voimajohdon pituutta ja sitä kautta vaikutuksia jopa suuremmalle kiinteistömäärälle, joskin eri alueelle. Kyseisessä kohdassa ei ole tehty reittitarkistusta.
Yksityishenkilö: Riistamaa Osuuskunta Esitetty voimajohdon linjaus kulkee Riistamaan hallinnassa olevien paikallisyhteisölle tärkeiden virkistysalueiden ja kylätielle näkyvien maisemallisesti arvokkaiden harjumuodostelmien päällä Somerovaarantien länsipuolella. Riistamaa Osuuskunta esittää, että voimajohdon linjausta siirretään kulkemaan Somerovaarantien itäpuolelle matalampaan maastonkohtaan vähemmän arvokkaaseen sijaintiin. Riistamaa Osuuskunta esittää, että sen edustaja otetaan mukaan voimajohtohankkeen YVA-prosessiin.	YVA-selostuksessa on arvioitu toisena vaihtoehtona mielipiteessä esitettyä linjausta uutena vaihtoehtona (Arkalan itäisin vaihtoehto). YVA-menettely on kaikille avoin prosessi, jossa on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esiin niin ohjelmavaiheessa kuin selostusvaiheessa. Seurantaryhmässä on ollut edustettuna laaja-alainen asiantuntemus, jolla arviointityötä on ohjattu huomioiden eri näkökulmat.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Mielipide (3 mielipidettä samaa aluetta koskien) Itäinen vaihtoehto vie asumisen edellytykset lijoen rannalla. Itäinen vaihtoehto kulkee aivan asuntojen läheisyydessä. Lähellä menee jo ennestään voimalinja (400 kv Fingrid) ja uusi voimalinja tulisi sen viereen. Melu, näkö ja sähkömagneettiset haitat ovat jo nyt suuria ja kaksinkertaistuvat jos uusi linja tulee viereen vielä lähemmäksi. Vastustamme jyrkästi suunnitelman itäistä vaihtoehtoa.	Kyseisessä kohdassa selvitettiin vaihtoehtoisen reitin mahdollisuutta. Tiiviin jokiasutuksen takia sellaista ei kuitenkaan ollut löydettävissä.
Yksityishenkilöt: Tuleva voimalinja kulkisi alustavien suunnitelmien mukaan kesämökkkitonttimme vierestä. Asuinviihtyvyyden ja asuinturvallisuuden lisäksi olemme huolissamme ympäristöstä. Vastustamme suuresti voimalinjan alustavaa reittipaikkaa kohdassa Nuorittajoki.	Nuorittajoen kohdalle on otettu arvioitiin uusi vaihtoehto (Nuorittajoki, läntinen), joka sijoittuu etäämmäksi jokirannan loma-asutuksesta.
Yksityishenkilöt: Voimajohto kulkisi mielestämme aivan liian läheltä rakennuksia (n.100 metriä) ja viljelyksien halki. Tila on aktiivisessa käytössä. Jos voimalinja kulkisi viljelyksien halki tulisi siitä taloudellista tappiota joka vuosi.	Voimajohtoreittiä on tarkistettu kyseisessä kohdassa etelän suuntaan peltoalueiden ulkopuolelle sekä etäämmäksi tilarakennuksista. Tarkistettu reitti on esitetty selostuksen luvussa 4.4.
Yksityishenkilö: Metsänhoitoon liittyen taukotupa/eräkämpä sekä veneenpitopaikka Sanginjoen varressa ollut jo kymmeniä vuosia. Tämän vuoksi en haluaisi reitin linjaa siirrettävän nykyisestä yhtään ainakaan länteen päin. Lisäksi toivoisin, että pylväitä ei rakennettaisi lähelle rantaa kummallakaan puolella jokea.	Voimajohtoreittiin ei ole tehty muutoksia kyseisessä kohdassa. Pylvässiointelu selviää yleissuunnittelun yhteydessä. Jokiylityksissä pylväät pyritään sijoittamaan etäälle jokirannasta vesistö- ja maisemavaikutusten vähentämiseksi.
Yksityishenkilö: Tarkoituksena rakentaa eräkämpä ja sauna metsänhoitotöitä varten palstalle. Voimajohtohanke halkaisee valmistussaan palstani kartan mukaan noin 150-200 metriä suunnitellusta rakennuspaikasta.	Kyseisessä kohdassa arviointiin on otettu mukaan vaihtoehtoinen reitti, joka kiertää etäämpää kyseisen palstan. Vaihtoehtoinen reitti on otettu mukaan arviointiin perustuen pohjavesialueisiin, suojelualueisiin sekä Naamanjoen ympäristöön.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Yksityishenkilöt: Hirsiniemen vakituiset asukkaat vastustavat itäistä voimajohtoreittiä Yli-lin kohdalla. Perusteena vastuksellemme on kielteinen vaikutus ihmisiin, maisemavaikutus luonnontilaiselle alueelle, muutos alueen virkistyskäytölle ja paikan merkitys alueen tilojen asukkaiden identiteetille. Asumme voimajohtohankkeen välittömässä läheisyydessä. Ehdotamme, että itäpuolen voimajohtohanke Yli-lin kohdalla hylätään. Jos itäpuolen voimajohtohanke hyväksytään toivomme, että voimajohtolinjaa siirretään niin, että kiinteistömme olisivat vähintään 150 metrin päässä voimalinjasta. Pyydämme harkitsemaan myös vaihtoehtoa, jossa voimajohtolinja kulkisi Siuruanjoen yli Peltosaaren alitse. Perusteina tälle vaihtoehdolle ovat vähemmät vaikutukset ihmisiin ja maisemaan.	Siuruanjoen kohdalla arviointiin on otettu mukaan uusi vaihtoehtoinen reitti (Siurunjoki läntinen). YVA-menettelyssä tarkastellaan hankevaihtoehtoja sekä arvioidaan niiden ympäristövaikutukset. Päätös valittavasta hankevaihtoehdosta tehdään arviointimenettelyn jälkeen.
Yksityishenkilö: Nykyisellään suunniteltu linja muuttaa merkittävästi erämaista maisemaa koko Naamansuon ympäristössä. Samoin linja vaikuttaisi Hirsikankaan palstanmaankäyttöön sekä metsänhoitotyöhön pitkällä aikavälillä negatiivisesti. Suunniteltu linja tulisi niin lähelle Naamanjokea ja Naamansuota, että se vaikuttaisi sen riistaeläimiin sekä yleisesti hankaloittaisi metsästystä. Mielestäni voimalinja tulisi siirtää lähemmän Säippäsuo-Kivisuon alueita, missä on valtion maata jo valmiiksi ja ympäristövaikutukset Naamanjokivarteen sekä sen käytölle olisivat huomattavasti vähäisempiä.	Naamansuon kohdalla arviointiin on otettu mukaan uusi vaihtoehto, joka sijoittuu hieman idemmäksi. Vaikutuksia metsästykseseen ja riistaeläimiin on käsitelty virkistyskäytön yhteydessä luvussa 8.5.2.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Yksityishenkilöt: useita mielipiteitä samaan alueeseen (Tuomela ympäristöineen) liittyen Fingridin voimajohto toteutuessaan vaikuttaa omistamaani metsäpalstaan. Kyseiseen palstaan vaikuttaa myös Keminmaa-Pyhänselkä voimajohto, jonka rakentamisvaihe käynnistyy vuoden 2021 aikana. Tämä on mielestäni kohtuutonta. Esitetty useassa mielipiteessä tutkittavaksi vaihtoehtoa, jossa uusi linja menisi Tuomelan kylän kohdalla idempää lähempää Kaihuanvaaraa, sen itäpuolelta perusteena ohjelmavaiheessa esitetyn linjauksen kielteiset vaikutukset asutukselle ja elinkeinoille sekä uuden voimajohdon tuoma lisärasite alueelle, jossa on jo useampi voimajohto. Miksi Fingrid ei käytä korkeampia pylväitä, joihin mahtuisi useampi 400 kV:n siirtolinja samoihin pylväisiin.	Tuomelan kohdalla on arviointiin otettu mukaan kolme uutta vaihtoehtoa, joista kaksi kiertää Tuomelan alueen itäpuolelta. Nämä reitit on sijoitettu mahdollisimman itään huomioiden tuulipuiston aiheuttamat rajoitukset. Kolmantena uutena vaihtoehtona arvioidaan Olhavanjoen pohjoispuolella uuden voimajohdon sijoittumista nykyisen voimajohdon rinnalle, sen länsipuolelle. Tässä hankkeessa suunnitellaan 400+110 kilovoltin voimajohtoa yhteispylväsrakenteella. Yleisesti ottaen 400 kilovoltin voimajohtoja ei ole suositeltavaa sijoittaa samoille pylväille pitkiä matkoja, koska tällöin käyttövarmuus vaarantuu sähkönsiirron vikatilanteissa ja seurauksena voi olla laaja sähkönsiirron häiriö.
Yksityishenkilö: 2-vaihtoehto (eli Herva-Arkala itäinen) on parempi, koska se ei rasita taas samoja tiloja eikä metsälohkot pirstoutuisi vielä pienemmiksi.	Vaikutuksia metsätalouteen ja tiloihin on käsitelty luvussa 8.5.3.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
Yksityishenkilö: Linjaus, halkaisee molemmat metsäpalstat. Näen että suunniteltu voimalinja hanke nykyisellä linjauksellaan tuottaisi kohtuuttoman haitan sekä vahingon kyseisille metsätiloille, niiden kokonaisuudelle sekä niin metsänhoidolle kuin luonnolle, aiheuttaisi molempien metsäkiinteistön arvon alenemisen, ja vaikuttaisi suurelta osin myös tulevien polvien mahdollisuuteen nauttia metsästä. Toivoisin, että pystyisitte joko mieluummin epäämään luvan koko hankkeelle, tai vähintään velvoittamaan Fingridin toteuttamaan hankkeen siten että linjaus ei tulisi halkaisemaan metsätilojani. Omia palstojani ajatellen niilläkin olisi maallikon näkökulmasta parikin parempaa vaihtoehtoa nykyiseen; palstojen eteläpuolella oleva luonnon suo, sekä aiempi tuotannossa ollut turvesuo, joiden kautta ohitus voitaisiin mielestäni toteuttaa.	Kyseisessä kohdassa ei ole tehty reittitarkistusta. Metsäalueiden ohella myös soilla on arvonsa, ja vaikutukset molempiin on arvioitu osana YVA-menettelyä. Yksittäisten tilojen kohdalla reitin siirtäminen siirtää syntyvän haitan toisaalle. Lunastusmenettelyä voimajohdohankkeessa on kuvattu luvussa 3.2.
Yksityishenkilö: Kyseinen voimalinja tulee halkaisemaan 2 metsäkiinteistöni alueen usean kilometrin matkalta Oulun Ylikiimingissä. Koen sen kohtuuttomaksi rasitukseksi yhdelle maanomistajalle. Kiinteistöni ovat suojeltu yksipuolisella päätöksellä kanalin- tujen metsästykseltä vuonna 2014 ja perustettu niille yksityinen rauhoitettu suojelualue, koska alueen kanalin- tukannat olivat heikentyneet huomattavasti. Suunniteltu voimalinja tulisi kulkemaan pitkän matkaa läpi vanhojen sekametsien, jotka ovat varsinkin kanalin- tujen suosimia pesintäalueita. Nämä alueet etelässä päättyvät Sanginjokeen, jonka reunoille on myös Oulun kaupunki perustanut suojelualueen tänä vuonna todettuaan sen suojelemisen arvoiseksi. Mielestäni alueet täydentävät ja tukevat toisiaan mainiosti, eikä kummallekaan niistä olisi hyväksi suunnata voimalinja sinne.	Kyseisessä kohdassa ei ole tehty reittitarkistusta. Vaikutuksia linnustoon on käsitelty luvussa 17.

